

AIXAT

AIXAT, Rafal (Montuïri, Mall. 27, d-12)

Vella possessió ja més pròxima a St. Joan de Sineu que a Montuïri. Ja figura *R. Axat* en el *Rep.* (20) dins el terme de Sineu, i Quadrado (*Conq.*, 467), l'interpreta «la ribera»; i el retrobem amb el mateix nom en un document de 1511, que tenim anotat de Montuïri, i potser citarem en l'article d'aquest nom; ja Coromines admetia d'origen aràbic en *E. T. C.* I, 270. En efecte ha de ser *rabl aš-Šatt* 'rafal del *Xatt*', mot ben conegut («bord, rivage d'un fleuve»), i ben documentat en l'àrab dels nostres Països (*RMa.*, trad. «litus» i «superfluere»). Només fa escrúpol que allí no hi hagi riu ni corrent d'importància. Però es coneix que els nostres moros l'usaven per extensió parlant dels paratges ben regats i ufanosos. Car l'alzirenc Abenkhafadja i el Himyarí, p. 126 (segles XIII-XV), anomenen *aš-Šatt* com un dels tres paratges de gran bellesa que hi ha en els voltants d'Alzira.

-*AIXER, Bini-* (Maó, Men. 8, i-2)

Nom de quatre alqueries: Biniàixer de sa Punta o ses Cases Velles, B. Gran o de ses Piques, B. des Fasser i Camp de Canons de B.

Antoni Ramis¹⁴ la documenta en el segle XVI i ho escriu *Biniàixer*. L'Arxiduc cita Teulera de B. i Serres de B. (*Die Balearen*, versió cast., II, 116 i 352).

Tenint en compte la forma antiga, no es deu tractar del conegudíssim nom femení *Āyiša*, sinó potser d'un *Āšir* (registrat amb la pronúncia *Acher* en *Gouv. Gen. Alg.* 5, A).

ALAIOR (municipi i ciutat, Men. 7, g-7)

L'etimologia donada per Eguílaz manca de tot valor. Deu ésser una etimologia popular a causa de la vacil·lació entre *illa* i *isla*.

La forma *Ybalar* és la més antiga, any 1301,¹⁵ data ja intuïda per mossèn Josep Salord i Farnés.¹⁶ Després, a través dels segles fins al XVIII, apa-

14. A. RAMIS I RAMIS, *Noticias...*, fasc. IV (1829).

15. Florenci SASTRE PORTELLA, *El Pariatge de Menorca de 1301*, «Mayurqa», núm. 20 (1984), pp. 141-154.

16. Josep SALORD I FARNÉS, *El Pariatge fet pel senyor rei En Jaume sobre la Pabordia i rectories de Menorca segons la còpia del Llibre Vermell* (Ciutadella, AHès, 1961). *El Pariatge*, «Monte Toro» (gener-febrer 1961), pp. 2-4.